

፲፱፻፲፭

ԻՄԲԱՆԵԱ

Ֆրանսանքն Պուրպնս սիսիլէսն թա-
րաֆտարը օլան զաղէթալարն եազ-
տագլարնա էկէր իմիմատ իմմէք ճա-
յիզ իսէ, պու կիւնքի կիւն Գարլօս իու-
եանք իսքանեառա քէսպի ազամէթ իյ-
լէմիշ տիր: Կիւեա, Մատրիտ ֆիլչէս-
ոսսը, Ճինէվարտա սահիճ ֆիւթու-
հաթ իտպէրլէրի ալմըշ իմիշ: Շէօլէ-
քի, 3.000 քիշտէն միւրէքքէպ պիւր-
պէօլիւք, վէլանօ իսմինտէ պիրսիմին
գօմանտասը թտահթնտա պուլունտու-
ղու հալտէ, Պիւքայտա գալղա իյլէ
մէքտէ վէ շէհրի մէքըրտէ հէր վա-
գըթտան գիեատէ ուլղունսուղուգ-
հիւքմ իյլէմէքտէ իմիշ: Գարլօս պէօ-
լիւիւ գօմանտանլարնտան պիրիսի օ-
լուպ, տաիսիլ տուլիլէյի իմաալթ օլ-
մուշ օլան Գալ իսմինտէ պիրիսի, եէ-
նիտան քէնտի տաալմաբ իչինէ տիւ-
շիւպ, անլըր թարաֆրէտան թիւֆնէ-
լէ թութուլմուշ տուր: Իճթիմալտէն
օլտուղու իւղրէ, պու գաաար թէվա-
թուրլաքըն իչինտէ, եալրնըշ շու սօն-
րաքի հալաաիս սահիճ օլմալը:

Պիլպառտան Միրանտանա կէօթիւ-
րէն տէմիր եւլ, քեհլիմիշ ֆաղաթ սոն-
րառան թաւիր իտիլիպ իշլէթտիրիւմ
օլտուղու հալտէ, պու տէֆա եհնիտէն
քեհլիմիշ տիր: Վէշլաւալ, Գարաղանըն
պէօլիւլիւ, րէսմի թէլէկրաֆուրա պա-
գարագ, տալիմա թար ու մար իտի-
լիպ, յէնէրալ Մօրիօն թարաֆընտան
գօլլաւանողըք հալտէ, օլ տէլէնէ պի-
հնուղուր օլմաղղադ-տա տըր քի սոն բօս-
թալարըն եօլա չըգտըգարը վաղըթ,
Պիլէնթա-լա-րէն քէօլիմտէ ալտըյըն
արգասընտան կիթ մէքտէ իտի:

Նապրլ քի էլիէլքի էօյէ տէ պու
թէէէկրափարա էհէմիթիթ վիրմէմէլի
Գարօյալուդ Խրանեատա պիր էյիճէ
էօմիւէ տիւր: Վաղըա Գարօս խտնը
ապա պաշա չըդամալ, ֆաղաթ, պու
խեան, զըրու Ամէտէնի՛ն թտիթընը
տէ դիեատէ գալիէէթ իրէմէզ:

Եկնի հիւրմատարւ խառնմօջան ֆըբ-
դաւարըն սէօդ յիւրիւր խոտէրէր իսեա-
նա գալը ըշտճադ Լարը սէյլէնմէքտէ
լէ Մատրիատէն ալընան մէքլմալ Լար
իլէրի ֆէնա սիւր հոլտէ նազ շիմմէք-
տէ տրիւր :

(၂၆) နှစ်၊ ပုံစံအတိုင်း (၇) နှစ်)

Աւաֆրանկա յունիս 11 թարիխի ի-
նէ Գլրադօյի տանն եաղբօրնչ ունն պիւր
մէթթուպ Բուսիանընն հէնի տօնանմա-
նընտան պահա իյլէտիքտէն սօնրա չէօյ-
նէ տէմիչ տիւր :

«Մէղգըւիւր թէտպիւրէր, Գարա տէ-
նիդոտէ պիւր տօնանմա իհոտաթ իլին
տիւր, էյլէ պիւր տօնանմա քի, կէրէք
կէմիւրէրն սակաթ վէ կէրէք դուվէ-
թի ճիհէթի իլէ, 1833 տէնէսինտէն էվ-
վէլ, Գարա տէնիդէ հլւքմիտէր օլաու-
ղու հալտէ, Սինապ էօնլւնտէ նէնէ
եարար օլտուղաւու կէօնլէհմիլ օլաւ
տօնանմանը կէչէճէք տիւր, Մէղգըւիւր
տօնանմանը լիմանը, Սէպաթթօրօլ օլ-
մանըպ, իլա նիդօլանէթ օլաճադ տըր,
նիդօլանէթ պիւր չօդ մէնֆատթ վէ րա-
հաթլըդարը պօլլաւնտուղու ճիհէթլէ
Սէպաթթօրօլտան միւրոճճաօ թու-
թիւնիւրտաւաթըր Պոստտանտու մատապ
նիդօլալիթ պիւր թաղըր մէմիւր հօլլար
իլէ, մէմալէրին իչէրլ թարաֆարար իլէ
իլիթիլտթապալլաւնտուղաւնաւն մա-
հաֆադաթը րէք չօդ դօլալ տըր:

Բուսիս տէրէթի, Գլորի մուհաւ
ըէպէսին տէն էլլէլէթի հալի պուլմապ
իւրէ, իջ պու զ ուլլէթի պահլէլէլէլէ

մանատա, Բարիս ահտնամէսի մուճի-
պինճէ, Պէսարապիա գըթասընտան
Ուււհ Պուղտանա թէրք օլունան մա-
հէլլէրի կէլի իսթէեհէճէ,ք տիր, Գարա
տէնիզին պիթարաֆ պիր հալտէ պու-
լունմասընտան վաղ կէչէրէք, Բուսիա-
եք խօշնուտ իթմէք իչին նէ սէպէպլէր
վար իտի իսէ, այնի սէպէպլէրլէ, պու-
լուուլուտա տախի Բուսիա խօշնուտ ի-
տիլճէք տիր, Պօլլրտա իլէ ճիվար
մահէլլէրին եհնիտէն Բուսիանա կէչ-
մէսի իլէ, Բուսիանըն գուվլէթի արթ-
մաղ, ֆաղաթ, միլլէթին թէքէպպիւ-
րիւնէ գարչք օլունան պիր հաղարէթ
լէքէսի սիլինմիչ օլուր :

— Բռնադատ, հէր նէ գատար, սիր-
կիւնէ հիւքմ օլունան 700 նէփէր գօ-
միւնիսթէր իլէ պէրսպէր Եննի Գալէ-
տօնիսեա սիրկիւնէ կիթմէնէ հիւքմ
օլունմուշ իսէ տէ, երիւքք խասթալը-
ղը իլէ Թութուլմուշ օլտունդունտանն
վէ պէօլէ պիր Եօճուլուգ իթիղիմ-
տէ, էօմրիւ թէհլիքէտէ պուլունա-
ճաղընտան, հայէա Պօեար գալէասքն-
տա մահպուս պուլունմադտա տրր :

Մեր գուման 700 նէֆէր գովինիւթ-
լէր, պիւր պէյլը զաբօրու իլէ իննի
Գալէտօնիւհա կէօթիւրիւ լիւնչէր տիր:

— Բուռնա հիւքիւմէթէնին պաշլըճա
վարիտաթը, իշիլիտէն ալընան վիրկի
օլուպ, մէդքիւր հասրլաթ, եիւղ ւէնէ-
տէն պէրու, աթիւէքի վէճհ իւղը
աթմէշ աթը, չէյլէ քե,

1772	սենեակներ	1.181	950	բուսակ
1800	»	12.623	949	»
1850	»	52.433	337	»
1869	»	137.279	371	»

Եւանի 1869 սէնէտինսէ, 549 միլեօն
117,484 փրանք հասարակ զբնուչ տուր:

Սէն Բէթրսպուրլտա , 1331 ըադը
Գօլթուղու , 3 ըաքը Փապրիդառը , 33
պէօյիւք իշի մաղաղալարը վէ 518 շա-
րապ թիւճճարը պուլունմադուա տըր :

— Ինչո՞ւղալէս Գ. աստիճանօն նախընտան պիտի
խորանհալը զաղէթածըբը մէզարտան
չըգարմըջ օլտուգլարը իլին պիտի հարպ
տիլլանը թարափընտան դաթլէ հիւքմ
օլունան անքիղ նէֆէր հալանալը թա-
նէպէլէրին գաթլ օլունմալարը նէ տէ-
րէճէ իղտիրապը մուճիպ օլտուլու օ-
գուաննլարըմըլա մալլիմ տիւր : Մէլը-
գուման պէտպախիթլարա հէմթէօհմէթ
ատտ օլունան օն դատար տիկէր թա-
նէպէլէր , քիւրէեհէ հիւքմ օլունուպ ,
պէշ ալտան պէրու տուր քի , Գուպա
ճէղիւրէսինին լալիթախթը օյան հափա-
նա շէհրինտէ պիտի թադըմ դանըլ դա-
թիլլէր իլէ պիտիլիւտէ ոօգադլարտտ
շալըշմադտա խտիլէր : Պուտէֆա , իս-
րահան գըլալը , պաֆէլուման պունլա-
րա աֆիլ պունեւումուշ տուր :

—Ճարօնտան պիտի լրի լտիկնէ նէ-
զարէն, թիւ ճճար լիմանը օյան Օղաբա
մէք թէ պիկնի քուչաւոր մինասի պէթի
լիէ, Միքայիմօ թարաֆընտան ինկիլիզ
գապի թանքնա պիր միւքէ մէլ զիեա-
ֆէթ քէշիտէ օլունտուգ տան սննդա,
ճարօնտան պէէտիյէ հիւքմտարը վէ
մրանտը ասաբիլի գօմանտանքնա
գարը հէնիտէն իթթիֆազը խաֆիտէ
պօլունմուչ օլունլարտան պիր չօղու
ախը ու կիլիֆիթ օլունաբազ իլլէրին-
տէն օն օնպէշ նէֆէրի անիտէ թիւֆնէ-
կէ թութուլմուշար տոր :

— Ողբման խթան հաքի՛ր թարա-
փնտան էր պապեա կեօնտերիկն սե-
փրկելոյն Բարսէ արիւնէ զէ միւսի-
սէնէ թ իղեփըլըրնն ետզըլ խաիք:
Միւսայիլէյս սէփրկել, օրատան հա-
լաքէ թէ, քէնալ փարօլարընա ըս-
քիպէն, ինկիլէքընա ապիւնէ իմ:

միջուկը, վե՛ մարբորու մեղքերուցն ետլո-
նըզ գաբտանը իւ՛ն զապըթանը, ինկե-
լիդ վե՛ գուսուր 83 նէֆըր թայիֆէէ-
րին պիր մըգտարը Հինտլը, վե՛ պիր
մըգտարը տախի ճարօծլու օլուտ, կե-
միսին Պէրմանիսթան հիւքիւմէթինէ
մախսուս օլան պէեազ պայրադը հա-
միլ օլտուղունու, վե՛ պու պայրադը
օրթասընտա ետրմ աչ շէթլինտէ պիր
գըըմըզըզ օլտրագ, օնուն օրթասըն-
տա տախի պիր թաուս գուշու բէպի
պուլունտուղունու, վե՛ միւմայիլէյ
սէֆիրէրլը խթիգպալ վե՛ հիւսնի դա-
պուլի իչին ինկիլթէրալըար ճանիպին-
տէն թէտարիքեաթը Լպզմէյ թե-
շէպպիւս դըլըմագտա խտուկինի դա-
գէթալար պէեան վե՛ իշար էյլէմիշլը
տիր :

— Եւագընտա ինկիլթէրաւ մահքէ-
մէլերի հուղուրունտա թօլաֆ պիր տա-
վա կէօրիւլէհէք տիր, շէօյլէ քի պուն-
տան 85 սէնէ էվլէ, Սըր Ֆըրանցիս
Տըրաք իսմինաէ պիրիսի էօլիւպ, 120
միլիօն տօլար, Էանի, 600 միլիօն ֆը-
րանգ վարիտաթ պըրաղըր, ֆաղաթ
օլ վազըթ վարիսլէրի մէյտանա չըզ-
մըշօլմա:ուղընտան, մէպաղը մէզպուր
ինկիլթէրա պանդաւունտա մահֆուղ
պուլլանմուշտուր. մէրգուման խըսըմ-
լարընտան պաղըլարը, շիմաի միրաս
տալաւաընա դալղըշմիշլար տըր. պուն-
լար, միլթէվէֆիւնըն խըսըն օլտու դ-
լարընը իսպաթի իրէմէք իշլի թամ օն
պէշ սէնէ չալըյմըշլար տըր :

Տողրուսու, պէտքէ պիր միրաս էլ-
տէ իթմէք իշին, պիր ատաֆ 30 սէնէ
տախլ չալքչա, զահմէթ ի պոչա իլիթ-
մէշ:

— Հիւ. քիւմէթին էմրի իւզրէ, ճա-
բօստուն է. քսէր մէքմէ պլէրինտէ ինկի-
լիզ լիսանը թասիլինէ պաշանմը ի-
տուկինտէն, Ամէրիզատան քիւլիյէթ-
լի ինկիլիզէն քիթազ ճէլզ օլունմադ-
տա վէ պինտէն ալէյ ճէլ ճոնտ օլուն
նիւսխէլէրի քիջայէթ իթմէտլինտէն
չիմաի մալճատալարտուն հէնիլտէն քի-
թազ ճէլազ իտլէնէքսէ պուլանտու-
լտա Ամէրիզա ղաղէթալարճնտա քիվա-
յէթ ղքլընմը տրի:

— Թաշքէնտէն ալքնան խապէրէլէն նէզարէն, Բուսիւս տէվլէթիւնն Սիւպիրիատան Թաշքէնտէն դատար ուղարկածադը թէլէկրաֆի թէլի իշին օլուն լալիսհա մէվդըն միւղաքէրէյէ վաղ օլունմուշ իսէ տէ, օրալարտա օրման օրմատըդը ճիհէթլէն, տիկէր մահէլտէն պէհէմէհալ տիրէք նազլինէ լիւզում կէօրիւլիւպ, չու հալտէ, պէհէր տիրէյէ նազլիէյէ մասրաֆը իսէ պաղը մահէլլէ օն պէշ, երբմի վէ պաղը մահէլլէ օթուզ դարպսն մասրաֆի կիտէճէյի թախմին գըլքնմըշ, վէ չու մասրաֆտան մաստա, տիքիլէճէք տիրէքէրի օրալարտա պլուլունսն դապիլլէլէր, չիւրհէսիզ ալքպ քէնտի ումուրլարընա տարի իտէճէքէրի տալի զանն օլուն մուշ իտուկիւտէն, տիրէլէճէք թէլէկրաֆի տիրէքլէրինն մահաֆտաղաւ իշին հէր պիր տիրէք եանընտա իւշ տէօրթ տաւա մպլունտուրուլմադ լաղըմէլլիւպ, չուտա պիր աղ միւշքիւնէ կէօլիւնմէքտէ իմիշ, զիրա Սիպիրեատան Թաշքէնտէն դատար պիր այլըզ մէսաֆէ օլուպ, չու հալտէ թէլէկրաֆըն մահաֆտաղաւ իշին, տտէթա պիր օրտու եա իշթիյաճ կէօրիւլէճէլինտէն, թէմտիտ օլունաճադ թէլէկրաֆի թէլլէրինին եէր ալթընտան եարըմասը, վէ ետալտա ոուրէթի ախէրլէ թէմտիտ օլունմասը իշին, տէվլէթի միւշարիլլէյհա վիւքէլասը պէյինտէ միւրաքէրէ գըլքնմադտա իմիշ:

54. 1. 1. 3.

Տիւն կիճէ , ճիւղուտը հիւմանտուն
մշնասիպէթի իլէ , իսթանպուլ վէ Պո-
ղադ իչի թարափլարբնտա գանտիլ տո-
նանմասը իճրա իտիլիպ , վէ թարապուս-
տա վազը քեաֆֆէյի սէֆարէթ խանէ-
լէր , առէթի դատիսէ իւղրէ , գան-
տիլլէր իլէ տոնաթըլմըշ օլտուղու-
հալտէ , եալընըղ Ալմանեա սէֆարէթ-
խանէսի , գանտիլ տոնանմասը իթմէ-
յիպ , դարանլըգ իչինտէ գալմըշ տըր
— Խըթիլի Մըսըր հաղըլէթլէրի ,
տիւն տիպամ իսթանպուլա կէլիպ , է-
միլկէնտէ վազը եալըլարբնա ինմիլէր
տիլ :

— Տիւնքի կիւն , ճիւղստ հիւմանուն
ինտիպէթի իւն , իրիման բաթրիգ
հաղբէթէրի, Տօլմապաղէն սաղայք հիւ-
մանունունա տղիմէթէն զաթը թսն
տաքիւնքինի թէպրիգ իլէմիւնէր տիր :

—Մահաւաճ պիտի լծէ՛կ կրափրքն պե՛-
հանքնա նեղաբէն, Միտհատ բաշա՛
հաղբիթ լերի, տիւն տէ՛րիկ ելլկէ՛խի
կիւնիւ, Խօկէնտէրունա կիթմէ՛ք խղբէ՛
հալէպտէն եօյա չըգմը՛շ տըր .

— Գում-գաբու մէջ Հիսար տիպի ճի-
վարաբնոտա, պիր թագաւմ Միւսուխ-
ման չոճուղարբ, սապահարբ մէքմէ-
պէ կիտէն մէջ տնայմարբ տախի մէք-
մէջպտէն խանէլէրինէ ալտէթ խտէն
լէրմէնի չոճուղարբնա քիւփր ու հա-
գարէթ խիւպ, պապէն տէօյմէք քիւս-
թալըղընա տախի ճէսարէթ իթմէք-
տէ օլտուղարբ, մէջ գատընլար քիլիտէ-
նէ կիթտիքլէրէ վաղըմ տպիր թա-
գաւմ ապահի խաննա մէջն օտտոր

մահա չքգըշտըգլարընտան, բաթիթիգ
վէքիլի ճննապլէրի, զտպթիհէ միւ-
շիւրի բաշտ հազընթլէրինէ պիր հո-
մէ իրաւլի իլէ, պաշլըճա Սուլթան
Ահմէտտէրի ըլւշտիհէ մէքթէպիթա-
լէպլէրինտէն իլթիքեա իլլէմիշ տիր .
պունլար, Հիսսը տիպիտաէն կէշաիք-
լէրի վազըթ, Մէզպարեան մէքթէպի
շաիտարլէրի իւզէրինէ պիր գաշ տէֆա
հիւնուլ իլլէմիշլէր, վէ պունտան տա
մաւտա, ոսգըշտան կէշէն բարաւա-
րա տախի հագաթլթ իլլէմիշլէր տիր :

Պալէատէքի վաղաւեր, Օսման
լը զաղէթ աւարընըն տախի տէրճ իլէ,
թաւա իւարըն տան լաղըմ հէլէն նոսի-
հաթը լիբմէլէրինի արդու իտէրիլ:

—Առաւարտ պէտքի, ճէզըբընէն էթըրաֆ
վէ ճիւղըրըրընա վաղը օլան տէվըտէն
ալտէթ էլէ, Բուսիատան կէլէն եօլճու
վէ էշեա իւղէրինէ օն կիւն գատար
գարանթինա վաղ էլլէմիշ տըր :

Ուրախ պաշտան տուան ինչի-
նի հետեւէն իննի իւրօպա ըայթաթ-
լարն տա փրոտթ օլունմագ իւզըն,
Եւ ճար պանգաթը թարափըն տան Եւ-
գըն տա նէշը օլունմագ ըիւլայէթ օ-
լունմաթը :

— Չբղան ճիւղա իր[ձեռ]ի կիւնիւ իւ-
կէնտէրիյէ Բում բաթըրիյի Ս[ձան]պուր
կէ[հա]լ, Պէոյիւք աստաթի խանէսինէ
էնմիջ տիր :

— Պոռ. ոճն է մահատուլածը նա հե-
րիւնմէքտէ օլան ֆէյզ ու պէրէքէթ
միւլապէսէսի իյէ, վարիտաթը էօլլիյէ
պէտէլաթը էքսթըր մահէլէլէտէ սալը-
դընտան իմըւդդի իթմիյ, վէ խու-
սուսի իյէ Գանտիա սանճադը իշարընա
սէքիդ եւիւք օն սէքիդ պին սու դա-
տար դուրըզ զաման վուգու պուլարադ
իւայէլէքրին իքրօր օլտանուլու միայն-
լու, սայիւր իթիշարճաւ տալին միւլա-
լէտէյէ նիհայէթ վէքիլմիշ տիր,

(Mittelland)

—Տիւն կիճէ խոկիւտարտա թօր-
խանէ օգլունտա պիր արապահա գօ-
շուժուէ պիր պարկիր գօշտուղունտա,
տիկէր պիր արապահա չաթըպ, իքիսի
տախի տէվրիկի գըւըմըշար, փա-
գաթ ատամ թէլէփիեաթը օլմամըշ ի-
սէ տէ, եալընը գօշտա պարկիր լըզ
իլէ արապահա տէմիրլէրնէ չաթմըշ
օլտուղունտա պօղաղընտա եարալա-
նըպ էօլմիւշ տիր:

—Իշգու բազար իրթէսի կիւնիւ
նըշտա թաշընտա խանէնի պիրխիստէ
գուեու գաղըմադտա օլան իքըլաթ-
լար գուեու տէրունիստէ չալըշտա բէ-
փիգլէրնի պէլիստէն իր իլէ պաղլը
օլտուղու հալտէ եօգարը չէքտիքլէրի
էսնաաէ, հէր նասըլ իսէ պէլիստէքի
իլ չէօղլիւիւ օն գուլաճեիւքէլէն-
միւշ իքէն, թէքէսի իսթիլիւնէ գուեու-
նուն իլիսէ տէլէքէր գափաթ էղլիւի
անիւտէ վէփաթ իլլէմիւշ տիր:

ՍՈՆ ՀԱՂԱՍԻՍԼԷՐ

ԻՆԿԻՍԷՐԻՍ—ՍՄԷՐԻԳՍ

Ճինէվրա 24 յունիս
Հաքիմլէրնի մէհմէտի, չարշէնպիս
կիւնիւ թէճէմիւ իտէճէքիքէն, պու-
կիւն թէճէմիւ իտէճէք տիր:

Ճինէվրա 25 յունիս
Հաքիմլէր տիրանը, պու կիւն թէ-
ճէմիւ իտիպ, պիր պուշուք սաաթ
տէվամ իթտիքտէն սօնրա, բէնճէն-
պիս կիւնիւնէ լիէլիւր օլտուղու:
Մէհլիսի մէղքիւրօն մէղլէրնիքի,
նասըլ քի էվլիլէրնի, էօլլէ տէ պու-
տէփա էսրար սաղլանտը:

ԻՍՐԱԵԼԻԱ

Մատրիս 24 յունիս
Մօնրանիէ տուգաար, նէշը օլու-
նան պիր մէքթուպտա, Տօն Ալփօնու-
գըրալ օլմամըշտա րուի բիդա կէօթէր-
մէքտէ տիր:

ՍԱԼՄԱՆԻԱ

Վիլպատ 25 յունիս
Բրէնա Կօրադօփ, գուպընարարա
կիւնիւք իլիս պուրաա կէլտի:

ԱՎՍՏՐԻԱ—ՄՈՆԱՐ

Բէշթա, 25 յունիս
Ինթիլիսապ օլտուղու 172 քիլոգրա 126
սը Տէնք թարափտարը, վէ 16սը մու-
լալիք փըրգա թարափտարը տըրլար:

Ալիւամ, 25 յունիս
Իքի փըրգա պիրպիրլէրի իլէ ուղ-
լաշտար, Տիէթ մէհլիսի եէնիտէն
թէճէմիւ իթմէնէ պաղլաաադ տըր:

Վիլնիս, 24 յունիս
Նիու Ֆըրէնտէնպլաթ դաղէթաաընը
պէհանընա նէղարէն, իմրէթաթ օր հաղ-
թէթլէրի, Չարքօ—Սէլօտա ինրա օլու-
նանադ ասքըրի թալիլէրտէ թարա-
փընտա հաղըր պուլունմուր իլիս ար-
շիտիւք Կիլիսմու օլէքիլ թալիլն իլլէ-
միւշ տիր:

ՖԻՆԼԱՆԴԻԱ

Բարիս 24 յունիս
Միլլէթ մէհլիսիտէ Մ. Կուլար,
թաղաթ իլլէտիլի մալիլէնէ րարթթօ-
սունտա, պիւտնէնի միւլաղէնէ պուլ-
մասը իլին, 200 փիլիսօն փրանքա լիւ-
ղու մէղքիւրլիսիլիս պիլտիլմիւշ տիր:

Հիւքիմիլ, խամ մաթալար իւղէ-
րնի 93 միլիսօն փրանքա պիր վիլիլի
թաղի օլունմաաընը իսթէմիւշ, փաղաթ
պու կիւնիւք իլիս, թիւարէթ տէնա-
մէլիս սէպէպիստէն անադ 33 միլիսօն
փրանքա պիր վիլիլի թաղի օլունա-
պիլէնէնի անլամիւշ տըր:

Հիւքիմիլ, թաղ իւղէրնի, օն
սանթիլմ վէ տօղրուտա տօղրու ալը-
նան վիլիլի իւղէրնի օն պէշ սանթիլմ

Վիլիլի թաղի օլունմաաընը թէքիլի
լէմէքտէ տիր, էօլլէ թաղի օլունու-
րի պու սուրէթլէ 98 միլիսօն փրանք
հասըլաթ օլուր տէլի:

Մ. թիւր, անիտէ միւնաաթլէյէ կի-
րիլիլմէնի թաղապ իլլէտիքտէն սօն-
րա տէր քի էկէր պու թէքիլիլի մէհ-
լիս գապուլ իթմէնէնէք օլուր իսէ,
խամ մաթալարաա Վիլիլի ալմաա մէհ-
պուլիլիլի հասըլ օլաադ վէ հիւքիւ-
մէթ իսէ եալընը պու վիլիլի պաշա չէ-
գար տէլի դան իթմէքտէ տիր:

Մէղլէրի եէնի վիլիլի իւղէրնի եա-
ըն միւնաաթլէ ալըաադ տըր:

Բարիս, 25 յունիս
Ֆիւրանա պանգաար, հէր պիր սէ-
հիւ պաշընա, 150 փրանք քեար բայը
վիլիլիլէնի պիլտիլտի:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԻ

Լիլըրու 24 յունիս
Միլիլիլ Նիւ օրլանս րամուղու,
Բէնա 11 1/2
Պու կիւնիլ սաթլը 3000 պալա
Բիտայ տիւլմէնէ մէյաալ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԻ

Լոնտոն 25 յունիս
Լաամը Ումուր 54 1/4 5/8
1869 Լաթիլարալ 62 1/4 5/8
1871 Լաթիլարալ 72 1/2 5/8
Բարիս 24 յունիս
Լաամը Ումուր 55 5/8

ԳԱՂԱՅԻՐ ԲԻՍՏԱՍՈՐ

Լա. Ում. 15 Գուլիս տիւլաթ գալաա.
» » 14 » սապա, տըրլը 39-07
» » սաաթ 4 39-08
Լաթիլարալ 1863 564-30
» 1865 564-
» 1869 515-
Սոթիլթէ մէնիլալ 12-24
Քուտի » 16-07
Շըմիւրաթիլ սէհիլլէրի 173-
Թրամիլալ հիսսլէրի 15 Լիւս իսիւթ
Ստամբուլ պանդաար աղաթիւրալ 1 60
Սոթիլթէ Ալիլթիւ Թիւրք 11 10

Ա.Գ.ՆԷՐԵՐԻՆ ԲԻՍՏԱՍՈՐ 14 ՅՈՒՆԻՍ

Ինիլիլ Լիւրալ 109-06
Ֆրանսալ ալթուեու 87-06
Բօլ 89-08
Դըրմիլ ալթուեու 81-18
Պէհալ մէհլիլիլ (Փարզ) 1-52
Պէհալ փարզ 3-07
Մէ մէթալը 5-18
Պաղըր 120-
Կէլէնէր դուրօն սքօնթու 60 1 13

Ա.Գ.ՍՈՒՆ

ՀՐԱԽԻՐ

ԱՌ

ԱԳ. ԵՐԵՎԱՆԻԱՆՍ

Աղղային Բիւհ, Ժողովը ԽՁ. նասի
պիտի գումարի, յաաալիկայ ուրաթ
օր, 16 յունիս. Ս. Լուսաաթիլ եկի-
ղեյին Ղալաթիլ:

Ատանը պիտի բալու ժամը 6 ին
և գոյու 10 ին:

Կը հրաւիրեմ զաղղային երեւոյն-
խանս գալ աղղաալարաար կատարել ի-
րենց նա իրալան պարաաաթիլիլ:

Մնամ աղթաարար
Պատրիարք Կ. Պօլոյ

Միլիլիլ արքայալիկապոս
12 յունիս 1872 ԽԲԻՄԵՆ

ԻՊատրիարքաաանի Հայոց
Կ. Պօլիս

ԿԱՐԳ. ԽԵՂՈՅ

1. Նորոգ. ընտրու թիւն Աղղ. վարչ-
քաղ. Ժողովը:

2. Ընտրու թ. նորոգ. դիւանի Բիւհ. Ժողովը:

3. Կօնգալ վիւհ. Կաթուղիլիսի,
4. Ատանալան կանոնադրու թիւն:

5. Կաթուղիլիսի և Պատրիարքա-
կան յարաբերու թիւնը:

Բ. Ատանալալիլ Բիւհ. Ժողովը
8. Հ. Մէրէնիլ-Գուլի

Է.ՊԻՍԻՆ

Է.Պիսին հաղղընտա, պու տէփա
չու աթիլիսի մէնուս ու մէսուր օ-
լունմաադ հաղղաալիլիլ ալմըշ օլտու-
ղունմաադ, նէլիլիլ միւնաաթ ի-
տէրիլ:

Գ. Եր. Ներսէս սրաղանըն, վիւհ. Կա-
թուղիկոս հաղղընիլիլ թարափընտա
ալտըղը տալթիլիլիլ իւղէրնի Է.Պիս-
ինիլ կիթիլի մալիլմիւր, միւնալի-
լէյ Ներսէս սրաղանա, միւնալիլէյ
վիւհ. հաղղընիլիլ թարափընտա պիր
գըթա գիլղըյմէթ փիլ իթապուլըն-
մուշ, վէ քէնիլիլիլ, Է.Պիսին մի-
աբանու իւնուսա տալիլ օլմուշ տուր:

Մայիս 24 տէ Ս. Միւնու թաղաթիլի
ղիլիլիլ ինրա իտիլմիւշ, վէ 24 պիլիս
փէր գաաար գիլիլիլիլ հաղղը պու-
լունմուշ տուր:

Է.Պիսինիլիլ ինչա իտիլմէքտէ օլան
ժաաաղաաաղալ լարթաաա, վիւհ.
հաղղընիլիլ սայ ու հիւմէթլիլիլիլ
պիլմիւշ օլտուղունտա, եաղընտա
քիւշաաթա տալիլ հիւմէթ օլունա-
աաղ իմիւշ:

Վիւհ. հաղղընիլիլ, րուսիաաա հէր
Հայ քիլիլիլիլ պուլունա մահլէլտէ
պիլիլիլ տէ մէքթէպ քիւշաաթա էմի
ու հիւմէթ իլլէմէկէ պաշալմըշ տըր:

Միլլէթէ պաղը մէվաաթըն թէ-
ղէքիլիլ վէ թէսիլիլիլ նիլթիլ իսայր-
խահանէսիլլէ, վիւհ. հաղղընիլիլ թա-
րափընտա, պիր կրօնալան վէ տիլի-
լիլ ալաարհալան օլտուղու հալտէ, ի-
քի նէփէր զէվաթ կէօնաթիլիլիլիլ
տալթիլ վէ արղու իտիլիլիլ մալիլմ
տուր, պու զաթաար հալա կէօնաթ-
իլիլ օլմաաթընտա, իւղալարընա
պէքլէնիլիլիլ իմիւշ:

Վիւհալաա հաղղընիլիլիլ փալ ու
ղէմ իթմէքիլիլ քէնիլիլիլիլ պիր ա-
լէթ իթմիլիլիլ իթմիւշ օլունա, չիմի
թաղաթիլիլ պիլիլիլիլիլիլ զաաղի
թարափտա օլտուղունա կէօլմէլիլ, վէ
էկէր Բիւհահանը Ժողով իլէ Պատրի-
արք հաղղընիլիլ, քէնիլիլիլ մէղ-
քիւր նիլթէ հիւստար օլմաաթըլա-
ընը իսթիլիլ իսէ, վիւհալաա հաղ-
ղէթլէրնիլիլ չու աալթիլիլ պիր ան էվ-
լիլ ինրաա հիւմէթ իթմէլիլ տիրէր:

Վաղաա օրաաա կէօնաթիլիլիլ լա-
ղըմ կէլէն իքի նէփէր զաթալը պուլ-
մաաթընտա պիլիլիլ կիւնիլիլ վար
տըր, Լաքիս, պիրաղ զայրէթ վէ փէ-
աաթընալը կէօղէ ալընտըլ հալտէ,
մէղքիլիլ կիւնիլիլիլ տալիլ գօլալա-
շաաղընտա չիւհէն եօգ տուր. պի-
լիլ զանրմըղա, մատամ քի Ներսէս
Սրաղան օրաաա պուլունմաադ տըր,
աթթը պաղա պիլիլիլ իսթիլիլ եօգ-
տուր, վէ ալաարհալան օլաադ զա-
թա կէլիլիլիլ, եա Ապրօ էփէնիլիլ
վէ Կաթու Ֆրէնքիլիլ Յալիլ էփէնիլիլ
յէ չու փէաաթալըլ թէքիլիլ օլունա-
աա, վէ օնլարաա գապուլէ հիւմէթ
իլլէնիլիլ, բէք միւնաաթ օլաալիլիլ
չիւնիլ օրաաա կիլիլիլիլ զաթալըն
վաղթ ու հալիլ միւնաաթ իթմէլիլ
հէմ էհիլիլիլ ու իլիաղաթ էէրիլիլ
օլմալը, վէ հէմէթ գաաար ու հայիլ-
յէթ վէ նաաա ու իթիլաալը պէր քէ-
մալ պուլունմաաղ տըր:

Պիլ վիւհալաա հաղղընիլիլիլ պու-
կիւն փալ վէ եալըն մէտհ, վէ պու-
կիւն մէտհ վէ եալըն փալ իտէնիլիլ-
տէն օլմաղ իսթմէլիլիլիլ, եանի
ղարաղընալըլըն վէ միւնաաթէնիլ-
լիլիլ գապուլ իլլէմէլիլիլիլիլ, սէր-
պէսթէն չու գաաար սէօլլէրիլ քի,
վաղաա միւնալիլիլ հաղղընիլիլիլ,
միլլէթիլ հէր արղունաա ինրա իտէ-
պիլիլ պիր հալտէ տէլիլ տիր, Լաքիս
պու ճիւմէ իլէ տալիլ, պուլաաաա զի-
եաաթ օրաաա հէր նէվի կիւնիլիլիլ
վար իքէն, միլլէթիլիլիլ վէ քիլիլիլիլ-
լիլ վէ մէքթէպիլիլիլիլ, պուլաաաա
զիլաաթ տիւլիլիլիլիլ, վէ պուլաաա
պիլիլիլ պիր իպրէթ վէ նասիլիլիլ լիլի-
մէյէ չալըլաադ տըր, իմիլ, պիլղ
օլ պապուէ, պիլղէ հէմէփընալ պու-
լունաալար թարափընտա, իւղաաթ
չիւքաաա միւնաաթալ իտէրիլ:

Պիր գաղ սէնիլիլիլ պէրու, պուլա-
աա պիր հալաաթիլ կէլմէքտէ իտի,
չէօլլէ քի, Է.Պիսինիլիլ թարափընտա
պուլաաա պիր ճէսիլմէքթէպ քիւշա-
աթա հիւմէթ պուլունմաաղ իլիլիլ-
մէքտէ իտի, պու տէփա, Պէ. օլու-
աա Մուրաաաա Մաղաք էփէնիլիլիլ
վաալ վէ միւնաաթ իսանիլիլ, չու
նիլթէ մէպիլ իլլիլիլ իտիլիլիլ վա-
գաա մէմուաթաաա ալը, Լաքիս հէր
նէ գաաար պաղը զաղէթալարաա օ-
ղունմուշ իսէ տէ, Գեր. Զալալիլիլ
Սարգիս սրաղանըն, մէքիլիլ իլլէթիլ
ինրաա մաղաթիլիլ պուլաաա կէլմէ-
սիլիլ թահաղը իթիլիլիլիլ կէօրէ
աալը օլմաալը տըր, վէ մէքթիլ իսա-
նէնիլիլիլ իլլէրուաթ փիլիլիլ պիր մէք-
թէպ օլաաղը, զիլաաթէն իսթիլիլիլ-
տէն պուլունմաադ տըր:

ԱԳԱՊԵՐԱՆ ՎԵՐԹԱՐԱՆ

Մանղումէմիլիլիլ իքի ալ իլիլ թա-
թիլ իտիլիլ, վէ Ագապիլիլ վարթա-
րաա իտարէսիլիլ, չու Երաղաա պիւ-
լիւք իտիլիլ կէլմէլիլիլ րաաա պիլիլիլ
լիլիլիլ, վէ պաղը զէվաթ զայրէթ-
քէնա վէ հալիլիլ քէնաաա թարա-
փընտա աղ չօք իտանէ իտիլմէքտէ օլ-
տուղուն իլիլիլիլիլիլիլ, մէքթէ-
պի մէղպուլուն տէվալը վէ աճիլիլիլ-
նիլ թէլիլիլ ու թէսէլիլիլ իլլէթիլ մէմ-
տուհէսիլիլ, Երաղաա Պատրիարք
Եսայի սրաղան հաղղընիլիլ թարա-
փընտա օն տալտ իլիլ իտա վէ իր-
աալիլիլ հիւմէթ պուլունմաաղ օլտու-
ղունտա, վաճաղէն պուլունաա թէ-
չէքիլիլիլ աղիլիլիլ թաղաթիլ միւ-
սարաաթ իտէրիլ:

Տարեգաթ զիլիլիլիլ օղունադ
իւղըն, Ագապիլիլ վարթաաա չալիլ-
տանը թարափընտա գուլմէ ալըմըշ
օլան չու աթիլիլիլ իքի գըթա նալթ-
լարը, պէրալ թէլիլիլիլ տէն իտէ-
րիլ:

Գերգիլիլիլ գըսաալը, ահա Երի-
րոդ տարի մալ զքիլղղընիլիլ րաղ-
ղը կը վալիլիլ, հրճուելու և ուրա-
խալիլիլ նաաաաաա. Հայուն անց-
եալին մէջ ունեցած պիլիլիլիլիլ
վաաթը՝ այսօր կարծես կը կենդանա-
նայ հոս ներկայի փաաաաթիլիլ հա-
մար. ինչ գեղաապիտ զէմըքիլ, ինչ
հրճուալիլ սրաաթ. ամեն ոք եղգիլ
պարիլ, հրճուել, ճախել կը լիւթայ
այո, նոյա զիլիլիլ չիլիլ իրապիլիլ
թիւն կարաալալտն, օր ալ չի պիտի
ալիլիլ զՀայն, զի նորա անցեալն ու
ներկայն տաղապիլիլ փաաթն պիտի ըլ-
լան. այլ ևս Հայուն լալ և ողբալ չէ
բաժին. Երկինք գըրիլ Հայուն յեղա-

միտումներն, յառաջագործումներն, ինչ
գեղեցիկ բարքառ. ազգի մը, ժողո-
վուրդի մը արեւն է նա, կեանքն է նա.
անով լուսաւորուած են իւրոպացիք
այն քաղաքակրթեալ ազգերը, որոց
հաղաթաւոր գործքերը տեսնելով կամ
օգտուները վայելելով կը դարմանանք
և կը հիանանք, ինչ է այն որ զմեզ
յանհնարինս կը զարմացնեն և կը հիա-
ցնեն. այո՛ լոյս, դաստիարակութիւն,
յառաջագործութիւն. և ինչու չայլը
չի պիտի ունենայ զայն. ինչ առաւե-
րութիւն ունին նոքա մեզմէ, աւելի
հանճար, նախախնամութեան ձիրքե-
րէն աւելի բան մը, չարաչար սխալ-
մունք. . . նախախնամութիւնն ի բնէ
ամենուս հաւասար ձիրք պարզեւած
է, եթէ այնպէս չըլլար, նա բնաւ չէր
պաշտուեր:

Բայց Հայք միթէ չեն ուզեր իրենց
յառաջագործութիւնն. չեմ կրնար բախ-
թէ ոչ. վասն զի մարդ բնականաբար
դէպ յառաջ մղուելու հակամէտ է. կը
տեսնուի որ Հայք իր յառաջագործու-
թեանն համար եռանդալից աշխուժով
մը գործելու սկսած կերեւի, բայց զար-
մանալին սա է որ արդիւնք չկայ. . .
չէ, չի զարմանանք այս իրողութեան
վրայ, վասն զի նա ազգի մը կանոնա-
ւոր յառաջագործութեան միջոցներուն
դեռ անտեղեակ է. անիծեալ սկզբունք-
ներ կուրացուցած են զնա. աղբ մը
յառաջագործելու համար միշտ միեւնոյն
վիճակը չունենալու է:

Փորձեալ և վկայեալ ճամբարու-
թիւն մ'է, թէ ազգի մը յառաջագոր-
ծութիւնը գլխաւորապէս վարժարան-
ներէ կը ծնի. ասոր ապացոյց բնաւ
հարկ չէ. ո՛ր են ուրեմն Հայուն վար-
ժարանները, երեք միլեօնէ բաղ-
կացեալ ազգի մը համար ինչ կը բա-
ւեն քանի մը կանոնաւոր վարժարան-
ներ, որոնցմէ մնացեալներն վարժա-
րան անունը բոլորովին կերպարանա-
փոխ քրտած աւելի տանջանալու մ'են
քան թէ ազգային յառաջագործութեան
նուիրուած հաստատութիւններ. Եւ-
րոպացոյց վարժարաններուն մէջ հան-
ճարը կը բարձրանայ, երջանիկ վիճակ,
նոցա դուներէն Լատիներէն, վիկ-
դոր Հիւկոններ, Ժանտագ Բուսոններ, Է-
մէ Մաուգէներ ևն. դուրս կելլեն. է՛հ,
Հայուն ներկայ վիճակն եթէ բաղդա-
տենք այդ վիճակին հետ, սառուու-
կը պատէ զմեզ. . . քանզի Հայոց վար-
ժարաններու մէջն ցաւօք սրտի կը-
սեմ բոս մեծի մասին իմաստակներու,
չաղակրատներու, նախապաշտմանց
գերիներու վերջապէս մարդկային սե-
ռին նախատինք եղանակներու խումբ մը
դուրս կը ժայթքէ, որոնք Հայուն բաղ-
դը, Հայուն կեանքը բլաւ կը կարծը-
ուին. թշուառութիւն. . . բայց թո-
ղունք ալ ամեն ինչ, և խորհիւնք մեր
ապագայի բարեւելու միջոցներուն
վրայ. ունենանք գովեստից արժանի
ապագայ մը պատրաստելու միտում մը
որ օտար ազգաց ծաղրելի և մեր յա-
ջորդաց ալ անիծիլը արժանի չըլլանք:
Ազգ մը յառաջ երթալու համար կա-
տարեալ յեղափոխութեան ենթակայ
ըլլալու է. յեղափոխութեամբ պիտի
կարենանք յոյս ունենալ յառաջգոր-
ծութեան: Ազնիւ Տեառք իմ, ինչպէս
յառաջագործութիւն կրնանք յառաջ
մենք երբոր մեր ունեցած նսխի
վիճակն կատարելապէս չը մերկանա-
ք, բնական օրինակներով բացատրեմ. աղ-
բայ մը լոյս լեցուն դաւաթի մը մէջ մա-
քուր ջուր լեցնելու համար ինչ միջոցի
գործելու ենք. անշուշտ նախ յիշեալ ջու-
րը պարզելով զաւաթը մաքրել և վերջը

մաքուր ջուրը մէջը լեցնել, բայց մի-
թէ կարելի է որ առանց գաւաթը
մաքրելու մէջը արդէն մնացած ջրոյն
վրայ մաքուր ջուր լեցնելով ունենալ
մեր խնդրած մեր փափաքած մաքուր
ջուրը. նոյնպէս նաեւ կարելի բան է
երկու զատ մարմնոց մէկ ծաւալի մէջ
մի և նոյն ժամանակ մի և նոյն տեղը
բռնելն:

Այս օրինակներէն պէտք է հետեւ-
ցնել ուրեմն թէ մեր ազգն ալ կա-
տարեալ յեղափոխութեամբ պիտի կա-
րենայ իւր վերկութիւնը գտնել, ուստի,
ո՛վ Հայեր, մի սիրտ և մի հոգի տա-
պալենք խել մը նախապաշարեալ սկզբ-
բունքներն. կանգնենք կոնոնաւոր յա-
ռաջագործութեան համար կատարելա-
պէս ազատ վարժարաններ. ջնջենք
մեր մտքէն մարդակործան թիւր դա-
շտաբաններն, քաջալերենք ամեն այն
դիւցազնասիրտ անձինքը որոնք ազ-
գասիրական ջերմ եռանդաւմբ կը գոր-
ծեն ազգին բարեացը համար, և ան-
խոնջ ջանքեր կը նուիրեն, քաջալե-
րենք, սիրտ տանք ձեռնտու բլանք
նոցա, Հայեր, մաքառիւնք այն ամեն
նախապաշարմանց դէմ որ Հայուն
կեանքը, Հայուն արեւը խաւարած
ամպոյցներքեւ կը ծածկեն, ձայն տա-
միմեանց, վանենք մեր թշնամին, ա՛հ,
մեր այն դարաւոր թշնամին, տգիտու-
թիւնը. պարզենք դրօշն լուսաւորու-
թեան, որ կարող ըլլանք բախ, ահա
պարծի Հայը, ահա ապրի Հայը:

Ազատ դպրոցներ հիմնենք բոլ, ինչ-
պէս Ագապեան և փանոսեան վարժա-
րաններն, Ագապեան վարժարան իւր
երրորդ չորսն ալ աւարտեց, և չոր-
րորդ մը սկսաւ յառաջագործութեան
մասին առաջիններէն խիստ տարբեր
միջոցաւ մը փառք երկնից, այս տարի
փանոսեան վարժարան մ'ալ ունեցանք,
ինչ բարեբաղդութիւն, գրիչս ձեռքս
առած ժամանակ չլրացայ սրտիս զգա-
ցած ուրախութեան հաւաստիքը թա-
գուն պահել և չեմ կրնար ունենալ այն
սիրտը որով մարդ անզգայ անուանու-
ելու վատութիւնը կը կրէ, փանոսեան
էֆէնտի միայն Ագապեանով չի պիտի
պարժի. ահա փանոսեան ազատ վար-
ժարան մ'ալ, Տեառք իմ, եռամսեայ
սուղ միջոցի մէջ փանոսեան սանուց
բանաստեղծական ճաշակն տեսնելով
սքանչացայ, եղբարք իմ փանոսեանք,
ճամբարութեամբ խօսիլ ինձ համար
քաղցր է, դուք արդարեւ ապագային
մէջ լուսաւորութեան զինուորներ պիտի
ըլլաք, մենք ազատութեան Անաղն-
ներ, ձեր հանճարէն լուսոյ ճառագայթ-
ներ պիտի յոլան, և մենք զայն պիտի
տարածենք յաշխարհ, լսեցէք եղբարք
իմ, լսեցէք այն ձայնը որ Ագապեանի
մը սրտին խորերէն կը բլխի, ձայն մը
որ երբէք չի պիտի դադրի մեր փանո-
սեան եղբարց աղաղակէն, օն ուրեմն
ուխտենք, եղբարք իմ ուխտեմք սի-
րել կատարեալ ազատութիւն:

Յեղափոխութիւն
Յառաջագործութիւն
Օյն յառաջ յառաջ
Փութենք անվեհեր
Մեղ զէնք են ամուր
Ուսմանք գիտութիւն
Սիրենք միշտ անկեղծ
Սահմանադրութիւն
Եւ գործադրութիւն
Խիստ հի Գալիսեան

Տեառք.
Սովորութիւնը մարդու համար երկ-
րորդ բնաւորութիւն է: Այն ամեն
սովորութիւններն որք բարի են և զո-
րքս շատ ազգեր ընդունած են, կը

յարգուին, կը պատուին և կը սիրուին.
այսու ճամբար համոզմամբ մենք ալ
պարտաւոր ենք այդ կերպ սովորու-
թիւններն պաշտելու, սիրելու և գոր-
ծադրելու, խօսքին հետեւութիւնը սա
է թէ ինչպէս որ ամեն ազգ իրեն ըն-
թացիցը համեմատ ունի իր նուիրական
օրերն, որոնք իւր յառաջագործութեան
սկզբնապատճառը եղած են, նոյնպէս
և մեք, և զորս ամեն ազգային անհատ
պարտաւոր է ի սրտէ ողջունել և ին-
քն ալ ուրիշներու ուրախութեանը
հաղորդակցիլ:

Տեսէք բնութեան հրճուալիւր դե-
ղեցիկութիւնը, որ գոգցես միզ հետ կը
ժպտի և կ'ողջունէ այս մի օրն. օր մը
որում ամբողջ Հայք սիրտ ի տրտի և
եռանդուն կ'սպասէին, ինչ բարեբա-
տութիւն. օր մը յորում Հայուն դա-
րաւոր մեղամաղձոտ սիրտը սիրովեցաւ,
Հայուն բաղձաբաւ նախկայ բռնաբար-
ուած ազատութիւնը իբրեւ աստղ ա-
ռաւօտուն փայլեցաւ և վերջապէս Հա-
յուն դարաւոր գերութեան չղթայնե-
րը խղեցան, զորս գուցէ ի վաղուց հե-
տէ չգալով, միայն կը տրտնէր թըշ-
ուաւ վիճակ, տաժանելի կեանք,
աղքատաց կոյր զկուրայն հպատա-
կութիւն, հարստաց բռնութիւն, աղ-
քատաց թշուառութիւն, հարստաց
հանգստութիւն, և վերջապէս աղ-
քատաց գերութիւն, հարստաց ա-
զատութիւն, ահա ասոնք էին Հա-
յուն անցեալ կենաց դժբախտ բերմունք-
ներն. բայց. . . Հայք իրենց այս բո-
րակ բաժինը չէ թէ օտարի այլ իրենց
ձեռքով ստացան, կամովին ստակոխ
ըրին ինքզինքնին ճամբարութեան չան-
սալով, գերութեան վիճակն բռնի ի-
րենց վրայ հրաւիրեցին զիրար ամբաս-
տանելով, իրարու վրայ նախանձելով
և վերջապէս վատութեան սե կնքով
գործմեցին իրենց ճակատը. հարստու-
թիւնը գոռոզացաւ, բարձրացաւ, հա-
րքատութիւնը փառամոլ կրից մէջ թա-
թաւեցաւ, միով բանիւ հարստութիւ-
նը անհաւասարութիւն քարոզեց աշ-
խարհի. անհաւասարութիւն, բարձր,
կուրութիւն մտայն և աններելի սխա-
լանաց. հարուստն ու աղքատը հաւա-
սար չճանչել, ինչ, միթէ Ստուած
աղքատին նուաճ կիրք և նուաճ զղ-
դացում տուած է, ամենիւն ոչ, եթէ
այսպէս ըսելու ըլլանք, չարաչար կը
մեղանչենք բնութեան անմիտելի օրի-
նաց դէմ, Հարուստը ինքզինքնին չը-
կեանս աղքատաց իշխող ըլլալու ցնոր-
իւք կը փառաւորուէին, զո՛ր խորհր-
դածութիւն, օտարտի յանդընու-
թիւն, միթէ ատենք չէին զգար ու
տեսներ անհաւասարութեան և բռ-
նութեան դժպիսի հետեւանքներն, չէին
ուզեր ակնարկել պատմութեանց էջե-
րը և իմանալ զոռոտութեան, ամբար-
տաւանութեան վախճանն ու հեղու-
թեան և հաւասարութեան օգտաւէտ
արդիւնքներն, և առանց փառասի-
րութեան համար երկրին հաղաթաւոր
մարդոց արեւմտ ներկուիլը:

Ազատ ապրիլ, ազատ խօսիլ, ազատ
գրել, ահա այս կը պահանջէ դարուս
ճամբար ոգին. Սահմանադրութիւնը
ուրիշ բան չէ բայց եթէ մասնաւորին
չահը ընդհանուրին չահուն չզոհել, ան-
հատական իրաւունք ճանչիլ, ազատ ազ-
գութիւն մը ունենալ, և որով բարեւոք
ապագայ մը հանդերձել, նա մանա-
ւանդ ետութեան ակտիւ չը մոլեղնիլ:
Արդ՝ պատուենք միմեանց ազատու-
թիւնն, սիրենք նուիրել ազատութեան
մեր ստացուածքը, մեր կեանքը:
Տեառք, եթէ մեր ազգը ըստ մեծի

մասին ազատութեան նշանակութիւնն
ու յարգը աղէկ ճանչելու ըլլար, խիստ
երջանիկ պիտի ըլլար և զինք բաւա-
կան յառաջագործ պիտի տեսնէր. այս
բաժնս գուցէ ըստ ոմանց անպատեհ
թուի, բայց ոչ, բարոյական կատար-
եալ ազատութիւնն է որ զմարդ կեր-
պարանափոխ ընելով կատարեալ կը
ճանչցնէ ինքզինքն, որով կրնայ բախ
թէ ես եմ իմ կամացս տեր, և ոչ ու-
րիշ, բարոյական դաստիարակութիւն
կատարեալ ազատութեան մէջ պէտք
է փնտռել, մտածենք և մեր աչաց առ-
ջեւ ներկայացնենք յառաջագործ աղ-
քաց վարած ընթացքը, և պիտի տես-
նենք թէ որչափ երջանիկ են կատարե-
ալ ազատութիւն վայելելով: Այսօր
Եւրոպայի և մասնաւորապէս Ամերի-
կայի ժողովուրդը ազատ կեանք, ազատ
կամք կը վարեն, իսկ Հայերը ո՛հ, Հա-
յերը դեռ ազգին մէջ գտնուած խել
մը գոռոզ ինքնասէր և բռնաւոր ան-
ճանց գերին եղած են, աշխարհիս մէջ
մարդ ամեն բան ընելու ազատ է իր
գործոցը կից ունենալով կատարեալ
բարոյականութիւն. ազատութիւնը բը-
նական է, բնութեան դէմ մարտնչո-
ղը իսկոյն իր պատիժը կը գտնէ. ահ-
նարկ մը ձգքենք տիրեցերքիս վրայ, և
զանի լեցունող ամեն առարկայներն ու
ընէքով մը ազատ պիտի տեսնենք, ով
կրնայ դիմադրել հոգմոյն որ զո՛վ չա-
լելով է և իր վրայ ծածանող հոյակապ
չէնքն չընկղզմէ, եթէ հետեւութիւնն
այն է, ոյդ մասին յանդգնողը իսկոյն
իր պատիժը կը գտնէ զո՛հ երթալով
սաստիկաւորն ի հոգմոյն, մեր ազգն ալ,
որ մինչեւ յարգ ազատութեան դէմ կը
մաքառի, որ բախ է բնութեան դէմ,
ահա այսօր նորա տրիտու հետեւանք-
ներն կը կրէ և պիտի կրէ տակաւին:

Մենք Հայքս թերեւս կուրախա-
նանք ըսելով թէ Սահմանադրութիւն
ունինք, ուստի և ամեն բան ունինք.
քանզի նա անհատական պարտք և ի-
րաւունք կը քարոզէ, սակայն խտր-
ւած ենք, վասն զի գործադրութիւն
չկայ, մեքենայ մը առանց գործածու-
թեան չի շարժիր, գործիք մը առանց
գործածութեան չի փայլիր, այսպէս
ալ մարդիկ որչափ յառաջանալ ուզեն,
այնչափ աւելի աշխատութեան և կրկ-
նակի ջանադրութեանց կարօտ են, ի-
րենց բոլոր գործադրութիւններն այս
վտակ սկզբունքներն ունենալու են. այն
է սիրել բարին, ատել չարը, սիրել
գեղեցիկը, սիրել զլիստաւած, սիրել
կատարեալ ազատութիւն, կատարեալ
հաւասարութիւն, կատարեալ աշխա-
տութիւն և վերջապէս կատարեալ
մարդկութիւն:

Խօսքս չեմ ուզեր վերջացնել առանց
իմ բոլոր քերցոյ և եղբարցոյ կողմանէ
մասնաւոր ջնորհակալութիւններ յայտ-
նելու առ Մեծապատիւ Ստեփանէ
էֆէնտի-Բարոնեան, որ իւր մարդա-
սիրութեամբ այս տարի ևս զմեզ հիւ-
րանկալեւ բարեհաճեցաւ իր այս գեղա-
պար գրօստվայրը, նոյնպէս հրապա-
րակական ջնորհակալութիւններ կը
յայտնեմ և Ձեզ Գեր. Հարք և Մեծ.
Տեառք և աղնուհի Տիկնայք որ Ձեր
փափաքելի հանդիսակցութիւնը չղա-
նալով զմեզ պատուել և խրախուսել
բարեհաճեցաք. մնաք բարեւա:

Վոնի Գարբիլեան